

הערכת יישום שלב א' של התכנית הלאומית בחינוך

על-פי דיווחים שהתקבלו ממנהלי מחלקות חינוך ברשויות
מקומיות, מנהלי בתי-ספר, מורים והורים

טבת תשס"ז פברואר 2007

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך – ראמ"ה

מחקר ההערכה בוצע ע"י ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

צוות ההערכה:

איילה קיסר-שוגרמן, ראש הצוות
ד"ר אילה לוטן
דוד רטנר
רפי סמית
אולגה פניאל

ליווי מתודולוגי:

ד"ר חגית גליקמן
ד"ר טל רז

תוכן העניינים

הקדמה ❖

מטרות הערכה ❖

שיטה ❖

ממצאים עיקריים ❖

הקדמה

- בינואר 2005 התקבלה החלטת ממשלה ליישם את שלב א' של התכנית הלאומית בחינוך, כבר בשנת הלימודים התשס"ו.
- התוכנית יושמה ב-34 רשויות מקומיות בארץ, על-פי החלטה משותפת למשרד החינוך ולרשויות המקומיות.
- התוכנית יושמה בכ-180 בתי-ספר יסודיים רשמיים – ממלכתיים, ממלכתיים-דתיים ובמגזר דוברי הערבית, בהם לומדים כ-67,000 תלמידים.
- לצורך מימון התכנית העבירה המדינה 140 מיליון ₪ (בתי"ס שהונהג בהם יוח"א עד לשנת הלימודים תשס"ה קיבלו 750 ₪ בשנה לתלמיד ובתי"ס אחרים 1,300 ₪ בשנה לתלמיד).

חשוב לזכור:

■ ההתערבות

- אילוצי ההתערבות: לו"ז קצר + התנגדויות + יישום חלקי
- התערבות התרחשה על רקע אמוציונלי
- מדגם הרשויות ובתי הספר המשתתפים לא מייצג ברמה הארצית

■ הערכת ההתערבות

- ההערכה הופעלה רק לאחר תחילת ההתערבות
- לא הוגדרה קבוצת ביקורת
- ההערכה מבוססת על התרשמויות ותובנות של בעלי העניין
- ממוקדת ביישום ההתערבות ולא בתוצאותיה
- קיים אפקט Hawthorn (כמו בכל התערבות חדשה)
- חלפה שנה אחת בלבד של היישום

■ אבל, למרות האמור לעיל:

- עולה מהממצאים תמונה ברורה, הן לגבי המכלול והן לגבי מרכיבי ההתערבות השונים
- חלק מהמסקנות יושמו לקראת שנת ההפעלה השנייה של התוכנית

הפעולות המרכזיות שננקטו הן:

- הארכת יום הלימודים עד לשעה 15.00 לפחות;
- מעבר ל-5 ימי לימודים בשבוע;
- מעבר ללמידה בקבוצות של עד 20 תלמידים במיומנויות היסוד בכיתות א'-ב';
- הפעלת תוכנית שח"ף לתלמידי א'-ג';
- הזנה;
- שיפור תשתיות פיסיט;
- הפעלת תכנית אס"א (אלימות, סמים ואלכוהול);
- סדנאות לפיתוח מנהלים.

בשל המחלוקת, בין משרד החינוך לארגוני המורים, נפלה ההחלטה הסופית בדבר יישום התכנית רק ב-31 באוגוסט 2005, ערב פתיחת שנת הלימודים.

פערים בין המלצות כוח המשימה לבין יישום שלב א' של התוכנית

1. משרת המורה

כוח המשימה

יישום שלב א'

- כל המורים יהיו נוכחים בביתה"ס 40 ש"ש.
- לא שונתה משרת המורה.

פערים בין המלצות כוח המשימה לבין יישום שלב א' של התוכנית

2. הארכת יום הלימודים

כוח המשימה

יישום שלב א'

- שבוע הלימודים יכלול לימודים במכלול אשכולות: לימוד בכיתה, לימודים בקבוצות מפוצלות, עבודות קבוצתיות ואישיות, פעילות חברתית וחינוכית שכבתית ובית ספרית ופעילות של חינוך בלתי פורמאלית.
- לרשות כיתה ממוצעת יעמדו 40 שעות הוראה בפועל בכיתה ו-8 שעות תפקיד מול תלמידים.
- יום הלימודים הארוך יתבסס על מורי בית הספר.
- הארכת יום הלימודים הייתה במודל הקיים של צו יוח"א בבתי"ס שהונהג בהם צו יוח"א בשנים קודמות (41 ש"ש).
- בבתי"ס אחרים הארכת יום הלימודים נשענה במידה רבה על מדריכים חיצוניים.

פערים בין המלצות כוח המשימה לבין יישום שלב א' של התוכנית

3. תקציב בשקלים

כוח המשימה

יישום שלב א'

- בתיה"ס יתקצבו בכסף, ויהיו אוטונומיים במימוש תקציבם ובבחירת ספקי השירותים בתחומים הפדגוגיים, המינהליים והמשקיים.

- הכספים הועברו לרשויות המקומיות.

פערים בין המלצות כוח המשימה לבין יישום שלב א' של התוכנית

4. תפקיד הרשות

כוח המשימה

יישום שלב א'

- יוקם מינהל חינוך אזורי (מח"א) משותף למשרד החינוך ולרשויות המקומיות.
- מוסדות החינוך יהיו כפופים למח"א בלבד.
- הוקמו וועדות היגוי משותפות למשרד החינוך ולרשויות מקומיות.
- מערך היחסים הארגוניים בין משרד החינוך, לבין בתי"ס והרשויות המקומיות לא הוגדר די הצורך.

מטרות הערכה

- לבחון כיצד יושמה התוכנית בבתי הספר;
- לבחון את שביעות הרצון מהתוכנית של:
 - הורים
 - מורים
 - מנהלי בתי-ספר
 - ובעלי תפקידים ברשויות המקומיות

כלי הערכה

נעשה שימוש בשיטות הערכה כמותיות ואיכותניות:

- **ההערכה הכמותית** מספקת מידע מייצג מפי הנוגעים בדבר: כל מנהלי

בתי-ספר ומדגם מייצג של מורים והורים.

- **ההערכה האיכותנית** משקפת את המורכבות של היישום ושל השלכותיו,

ומאפשרת לחשוף הבנות והשתמעויות נוספות מפי בעלי תפקידים שונים.

הערכה איכותנית מביאה לידי ביטוי לאו דווקא את הקול המרכזי אלא את מגוון

הדעות, גם את אלה שאינן מייצגות את הרוב, ואת העושר והשונות שבשטח.

מרבית נתוני ההערכה נאספו לקראת תום השנה הראשונה ליישום התכנית.

אוכלוסיית המחקר

כלל בתיה"ס היסודיים	בתי"ס המיישמים שלב א'	
76% 24%	72% 28%	המגזר דוברי עברית דוברי ערבית
68% 32%	70% 30%	פיקוח (במגזר דוברי עברית) ממלכתי ממלכתי-דתי
70% 30%	41% 59%	יוח"א בשנת התשס"ה כלל לא מלא או חלקי
5.3	6.4	עשירון הטיפוח ממוצע (סטיית תקן)

כלי ההערכה ומועדי ההעברה

מגוון כלי ההערכה נועדו לספק מידע מקיף אודות:

- אופן הפעלת התוכנית;
- עמדות כלפי התוכנית והשלכותיה על חיי ביה"ס.

בעלי התפקידים הנחקרים	כלי הערכה	מדידה 1: דצמבר 2005	מדידה 2: יולי 2006
מנהלי בתי-ספר	ריאיון אישי	--	30 מנהלים
	ריאיון טלפוני	--	116 מנהלים
	שאלון בקרית תקן	--	כל בתי"ס
מורים	ריאיון טלפוני	300	400 מורים
הורים	ריאיון טלפוני	1,200	1,200 הורים
מנהלי מחלקות חינוך	ריאיון אישי	--	34
ראשי רשויות	ריאיון אישי	--	34

כלי ההערכה -- המשך

מטרת שאלוני בקרת התקן לספק עובדות ונתונים בנושאים כגון:

- מהו התקציב שהועבר לכל בית-ספר מהרשות המקומית?
- כמה שעות "אפקטיביות" הפיק כל בית-ספר מתקציב התוכנית?
- כמה שעות אורך ורוחב הונהגו בכיתות?
- מהו היחס בין העסקת מורים מן הצוות לבין העסקת מדריכים חיצוניים?
- מהו היחס בין תגבור לימודי לבין העשרה בלתי פורמאלית?

בסופו של דבר, הראמ"ה לא עשתה שימוש בנתוני בקרת התקן משום ש-69 בתיה"ס שהשתתפו בבקרה בשנה"ל תשס"ו, אינם מהווים מדגם מייצג לכלל בתיה"ס שיישמו את שלב א' של התוכנית בשנה"ל תשס"ו.

כלי ההערכה -- המשך

מטרת הראיונות הטלפוניים ללמוד על עמדות כלפי התוכנית, השלכותיה והפוטנציאל שלה לחולל שינוי בנושאים כגון:

- האווירה בחברת הילדים (רמת אלימות, עייפות וכד');;
- טיב היחסים בין מורים לבין תלמידים;
- העשרת הידע של התלמידים;
- הישגי התלמידים בלימודים;
- תגבור תלמידים מתקשים שאינם תלמידי חינוך מיוחד;
- איכות ההוראה של המורים;
- איכות העבודה ושיתוף הפעולה של צוותי מורים;
- מעמד המורה ושחיקה.

שאלוני הסקר הטלפוני

שאלוני הסקר הטלפוני – שאלון מנהלים, מורים והורים -- נבנו בהתאמה רבה זה לזה, על מנת לבדוק את הפרספקטיבה של כל בעל תפקיד לגבי הנושאים השונים:

- **מנהלי בתי"ס** התבקשו לדווח על השפעות התוכנית ברמה הבית-ספרית;
- **מורים** התבקשו לדווח על ההשפעות בכיתתם;
- **הורים** התבקשו לדווח על השפעות התוכנית על ילדם.

בנוסף, כל בעל תפקיד נשאל שאלות ייחודיות לו:

- **מנהלי בתי"ס** שינויים באוטונומיה הבית ספרית ושביעות רצון מהתנהלות הרשות המקומית ומתיגמולם;
- **מורים** חלוקת הזמן במטלות ההוראה, תנאים פיזיים, שינוי במעמדם, שביעות הרצון מהתיגמולם ;
- **הורים** שביעות הרצון מהכנת שיעורי הבית, ושינוי בסדר היום של הילד.

כלי ההערכה -- המשך

מטרת ראיונות העומק האישיים, ללמוד נושאים אלה לעומק, בדגש על תהליכיות, על זיקות בין היבטים שונים של התכנית ועל הקשרים רחבים שלה.

חשוב לזכור! מחקר הערכה זה מבוסס על בחינה של עמדות,
רשמים ושביעות רצון של בעלי תפקידים שונים מהתכנית, מהאופן
שבו יושמה ומהשפעותיה, ואין בו מדידה של תוצאות בשטח כגון
הישגי תלמידים.

ממצאים עיקריים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 20

הארכת יום הלימודים

הארכת יום
הלימודים

■ השתתפות ביום לימודים ארוך:

מרבית התלמידים משתתפים ביום הלימודים הארוך (94% במגזר דוברי העברית ו-90% במגזר דוברי הערבית, על-פי דיווחי ההורים בסקר הטלפוני).

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

■ מבנה יום הלימודים הארוך:

על פי דיווחי המנהלים בתי-הספר המציאו בעבור עצמם את הפורמט הפרטי-מקומי המותאם להם, תוך כדי ניסוי וטעייה:

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הארכת יום הלימודים

■ מה?

איזון בין תוכניות העשרה מול תגבור לימודים

מראיונות העומק האישיים עלה כי:

- מרבית ראשי הרשויות, מנהלי בתי-הספר ומנהלי מחלקות החינוך רואים באפשרות להאריך את יום הלימודים 'הגשמת חלומות'.
- ממנהלי בתי"ס ומחלקות חינוך למדנו כי שאלת המינון והאיזון בין תכניות לימודים פורמאליות לבין תכניות העשרה בלתי פורמאליות היא מרכזית. וכי השיקולים שהובאו בחשבון בתהליכי קבלת ההחלטות היו פדגוגיים וכלכליים כאחד.
- יותר ממחצית מנהלי בתי"ס ביססו את הארכת יום הלימודים בעיקר על תכניות העשרה בלתי-פורמאליות, בצד תגבור מצומצם של מקצועות הליבה.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 22

הארכת יום הלימודים

מה?

הארכת יום
הלימודים

איזון בין תוכניות העשרה מול תגבור לימודים

עוד עולה מראיונות העומק האישיים כי:

- במגזר דוברי הערבית הושם דגש רב יותר על מקצועות הליבה לעומת ההעשרה הבלתי פורמאלית, אם כי רוב מנהלי בתי הספר במגזר זה הדגישו גם את החדשנות והחשיבות של ההעשרה הבלתי פורמאלית.

- מרבית העונים בסקרים - מנהלים, מורים והורים - דיווחו כי אחד התחומים שבהם בלטה השפעתה החיובית של התכנית הוא העשרת תחומי הידע של התלמידים.

בסקר הטלפוני עלה כי:

- קרוב ל-80% מההורים במגזר דוברי העברית דיווחו כי ילדם מרוצה מפעילויות ההעשרה בבית הספר, בהשוואה לכ-60% מההורים במגזר דוברי הערבית.

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 23

הארכת יום הלימודים

■ מתי?

הארכת יום
הלימודים

מבנה מערכת השעות

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 24

מראיונות העומק האישיים עלה כי:

- נמצאו מודלים שונים של הפעלה: לפי דיווחי המנהלים בכמה מבתי-הספר ניתנו שעות ההעשרה במרוכז בשעות האחרונות, ובאחרים הן שולבו בין מקצועות הלימוד.
- הימנעות מקיום שתי מערכות כוח אדם נפרדות לבוקר ולאחה"צ: נראה כי מודל ההפעלה הרצוי של יום לימודים ארוך נשען על שמירת איזון בין כוח אדם פנימי לחיצוני ובמקביל – פיצור השעות הניתנות על-ידי מדריכים חיצוניים על פני יום הלימודים כולו.

הארכת יום הלימודים

מתי?

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 25

ניצול שעות התכנית לשעות רוחב:

- חלק ניכר ממנהלי בתי הספר ציינו כי שעות התכנית שנוספו אפשרו להפעיל יותר "שעות רוחב" ולפצל כיתות לקבוצות למידה קטנות.
- עקב כך, יותר תלמידים - הן המתקשים, הן המצטיינים והן הבינוניים – זכו לטיפול.
- כמעט כל מנהלי בתי"ס (כ-90%) וכמחצית מהמורים דיווחו בסקר הטלפוני על ההשפעה החיובית של הארכת יום הלימודים בכל הקשור לתגבור ילדים מתקשים.

הארכת יום הלימודים

■ מי?

הארכת יום
הלימודים

מורים מוסמכים מהצוות או מדריכים חיצוניים

מראיונות העומק האישיים עלה כי:

- מנהלי כל בתי הספר סיפרו כי שילבו ביום הלימודים הארוך כוח אדם חיצוני, הן כדי לאפשר גיוון בהעשרה והן בשל עלותו הנמוכה יחסית.
- בלט רצונם, לפי דבריהם, לרענן את מצבת כוח האדם בבית-הספר.
- אולם בחלוף הזמן העדיפו מרבית מנהלי בתי"ס נוכחות ומעורבות מוגברת של מורי בית-הספר, על אף עלותם הגבוהה.

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הארכת יום הלימודים

■ מי?

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 27

איכות המדריכים החיצוניים:

- מנהלי בתי"ס רבים שותפים לביקורת על:
 - רמתם המקצועית הנמוכה, יחסית, של מדריכים;
 - חוסר ניסיונם החינוכי;
 - אי-יכולתם להשליט משמעת;
 - מחויבותם הנמוכה (תחלופה והיעדרות גבוהה);
 - חוסר "חיבור" או לא הכרות עם רוח בית-הספר ונהליו.

הארכת יום הלימודים

■ מי?

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 28

■ מבנה שבוע העבודה של המורים :

- מבנה שבוע הלימודים המומלץ על-ידי כמחצית ממנהלי בתי-הספר - יומיים ארוכים בתחילת השבוע, יום ג' קצר ועוד יומיים ארוכים בסוף השבוע.
- מנהלים במספר קטן של בתי-ספר הצליחו לאפשר למורות יום חופשי בשבוע, נוסף על יום ו'.

הארכת יום הלימודים

■ תגמול המורים

בסקר הטלפוני עלה כי:

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 29

- מרבית המורות דוברות העברית (66%) וכמעט מחצית מהדוברות ערבית (46%) טוענות בסקר הטלפוני שהתגמול שקיבלו בגין התכנית אינו הוגן;
- מרבית המורות (90% במגזר דוברי העברית ו-80% במגזר דוברי הערבית) שוהות בביה"ס עד לסוף יום הלימודים הארוך לפחות יום אחד בשבוע.
- בממוצע שוהות המורות 29 ש"ש במגזר דוברי העברית ו-27 ש"ש במגזר דוברי הערבית.
- כמחצית מהמורות במגזר דוברי העברית ו-40% מהמורות במגזר דוברי הערבית השתלבו בשעות התכנית (מעבר לשעות התקן של משרד החינוך הרגילות).
- כשליש מהמורות במגזר דוברי העברית דיווחו כי הכנסתן עלתה בעקבות התוכנית, בהשוואה למחצית מהמורות במגזר דוברי הערבית (רק מעטות דיווחו על עלייה ניכרת).

הארכת יום הלימודים

■ תגמול המורים :

מראיונות העומק האישיים עלה כי ראשי רשויות מקומיות, מנהלי מחלקות חינוך ומנהלי בתי-ספר מסכימים כי אי שיתוף המורים בתכנית, והצורך להעלות את קרנם ואת רמתם המקצועית, הם מנקודות התורפה של התכנית.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 30

הארכת יום הלימודים

■ תגמול מנהלי בתי-הספר

בסקר הטלפוני עלה כי:

- מנהלים שוהים בביה"ס כ-50 ש"ש (במגזר דוברי העברית) וכ-45 ש"ש (במגזר דוברי ערבית).
- מרבית המנהלים (84% במגזר דוברי העברית ו-67% במגזר דוברי הערבית) נשארים בבית-הספר 5 ימים בשבוע עד סוף יום הלימודים הארוך.
- כמעט כל מנהלי בתי"ס (94% במגזר דוברי העברית ו-97% במגזר דוברי הערבית) מדווחים כי העומס המוטל על כתפיהם גבר במידה רבה.
- כמעט כולם קבלו על תגמול לא הוגן.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הארכת יום הלימודים

■ השפעת יום הלימודים הארוך

עדיין קשה לראות מגמה ברורה של השפעה, בתחומים השונים, והדעות חלוקות בין מורים, הורים ומנהלים. באופן גס ניתן לסכם את העמדות שהשתקפו בסקרים הטלפוניים כדלקמן:

↓ השפעה שלילית:

- הכנת שיעורי בית;
- עייפות התלמידים ומשמעת;
- זמן פנוי להשתלמויות מורים;
- עומס בעבודה ושחיקת מורים.

↑ השפעה חיובית:

- העשרת תחומי הידע של התלמידים;
- הוראה בקבוצות קטנות, פניית רבה יותר של מורים לתלמידים ותגבור מתקשים;
- במגזר דוברי הערבית: עבודת צוות המורים ופיתוח תלב"ס.

אין עדיין השפעה:

- הישגים לימודיים;
- מעמד המורה.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 32

פיצול כיתות א'-ב'

- ברובם המכריע של בתי-הספר יושם פיצול כיתות א'-ב' לקבוצות למידה קטנות (או הוספת מורה לכיתה במקצועות היסוד).
- בסקרים הטלפוניים (הורים, מורים ומנהלי בתי"ס) ובראיונות העומק האישיים עם מרבית מנהלי בתי-ספר ומרבית מנהלי מחלקות חינוך, **הדבר נתפס כאחת מנקודות החוזק הבולטות של התכנית.**
- מורים מבקשים להמשיך ביישום ולהרחיב למקצועות ודרגות כיתה נוספים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 33

פיצול כיתות א'-ב'

■ מודלים שונים של הפעלה:

■ סוג פיצול

✓ פיצול לשני חללים נפרדים

✓ פיצול לשתי כיתות בחלל הכיתה

✓ שילוב

■ הטרוגנית הקבוצות

■ קשיים ביישום:

✓ מחסור בכיתות

✓ צורך בהשתלמויות בנושא ההוראה המשותפת בכיתה

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

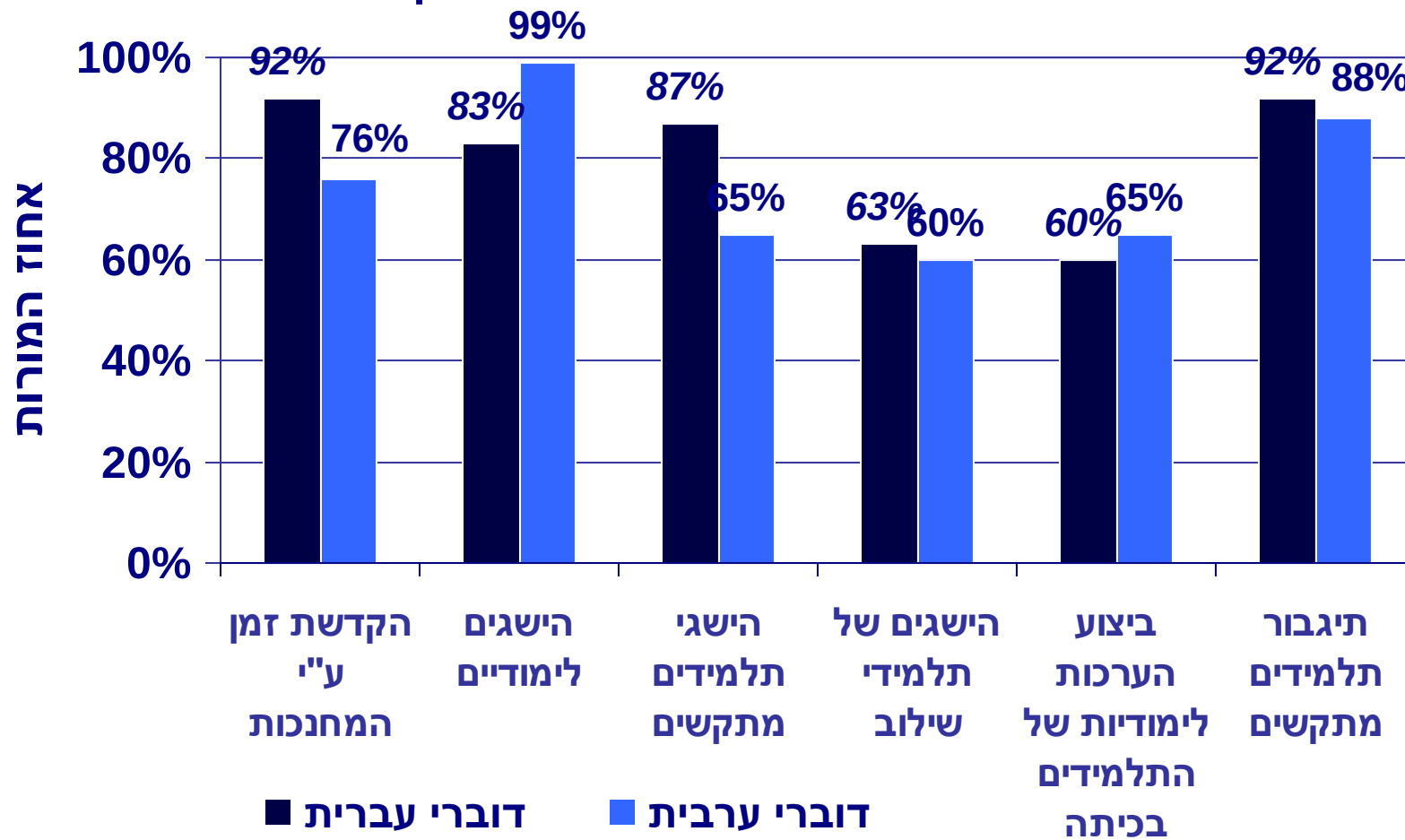

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

פיצול כיתות א'-ב'

מרבית המורות סבורות כי לפיצול כיתות א'-ב' השפעה חיובית על העשייה החינוכית בכיתות א'-ב'.

מה ההשפעה של פיצול כיתות א'-ב' בתחומים השונים אחוז המורות המדווחות על השפעה חיובית בסקר הטלפוני

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כללית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

© 2007 # 35

מקומן של הרשויות המקומיות ביישום התכנית הלאומית ויחסי הגומלין בינן לבין בתי-הספר, המחוז ומטה משרד החינוך

כללי

- מקומן של הרשויות בהחלטה להשתלב בתכנית הלאומית בחינוך הינו קריטי.
- הקביעה, כי התקציבים לצורך יישום התכנית יעברו דרך הרשויות המקומיות פתחה צוהר רחב למעורבותן בלב ליבה של העשייה החינוכית בבתי הספר.
- ראשי הרשויות ראו בתכנית הזדמנות ל:

- ✓ מנוף לשינוי
- ✓ מעורבות רבה יותר
- ✓ אמירה חינוכית ולא רק ארגונית ותפעולית
- ✓ הידוק שיתוף הפעולה

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 36

מקומן של הרשויות המקומיות ביישום התכנית הלאומית

■ חלוקת עבודה ושיתוף פעולה בין הרשות לבין גורמים שונים

מראיונות העומק האישיים עם מנהלי בתי-ספר ועם מנהלי מחלקות חינוך עלו
הממצאים הבאים:

- בדרך כלל דווח על שיתוף פעולה פורה ומוצלח ועל יחסים הרמוניים ולא היררכיים בינם לבין כל הגורמים;
- במרבית הרשויות, עיקר שיתוף הפעולה היה בין מנהלי בתי"ס לבין הרשות, ופחות בין מנהלי בתי"ס לבין הפיקוח והמחוז – על-פי דיווח של מנהלי בתי"ס ומנהלי מחלקות חינוך;
- מרבית המרואיינים תיארו יחסים המבוססים על חופש בחירה פדגוגי של בתי הספר.
- מנהלי בתי"ס אחדים רמזו על יחסים מתוחים ועל הכתבות מצד הרשות המקומית;
- הוקמו צוותי היגוי (מחוזי, רשויות ובית-ספרי).

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 37

מקומן של הרשויות המקומיות ביישום התכנית הלאומית

התנהלות תקציבית

■ נקודת המבט של הרשויות המקומיות:

- נתפס כתפקיד מרכזי ומכריע;
- העברת כספים חלקה, מסודרת ובזמן;
- השתתפות בתקצוב בית הספר ממקורות רשותיים.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 38

מקומן של הרשויות המקומיות ביישום התכנית הלאומית

התנהלות תקציבית

■ נקודת המבט של מנהלי בתי-ספר בראיונות העומק האישיים:

- מנהלים רבים תיארו רשות תומכת ומאפשרת מבחינה תקציבית;
- אם-כי במקרים לא מעטים הייתה ההתנהלות התקציבית מקור לתחושה של פגיעה באוטונומיה הבית-ספרית. כך שלמעשה, מרבית המנהלים קבלו על מוגבלות סמכותם בנושא התקציבי ועל הכתבות מצד הרשות והביעו את רצונם לנהל את התקציב בעצמם לקבלת שליטה רבה יותר;
- חלק מהמנהלים ציינו חוסר שקיפות, חשדות בדבר שימוש אחר במשאבים, העדפת מדריכים זולים ולא איכותיים ושיבושים, עיכובים ושינויים תכופים במסגרת התקציבית ובתכנית לאורך השנה.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

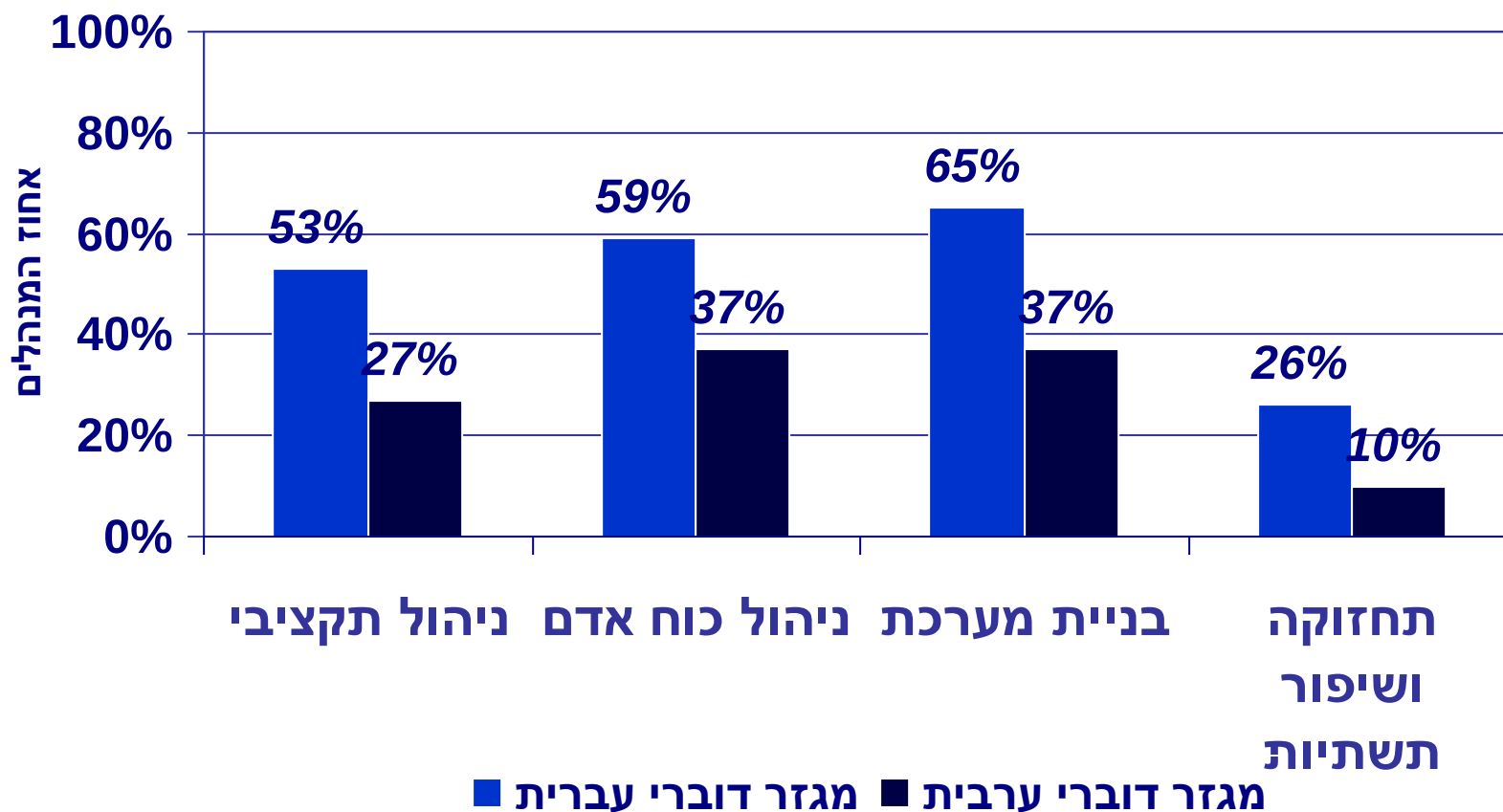
רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

יחסי הגומלין בין הרשויות המקומיות לבין בתי-הספר

באיזו מידה התרחב היקף האוטונומיה של ביה"ס

בעקבות יישום התוכנית

אחוז מנהלי בתי"ס העונים במידה רבה או מאד בסקר הטלפוני

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

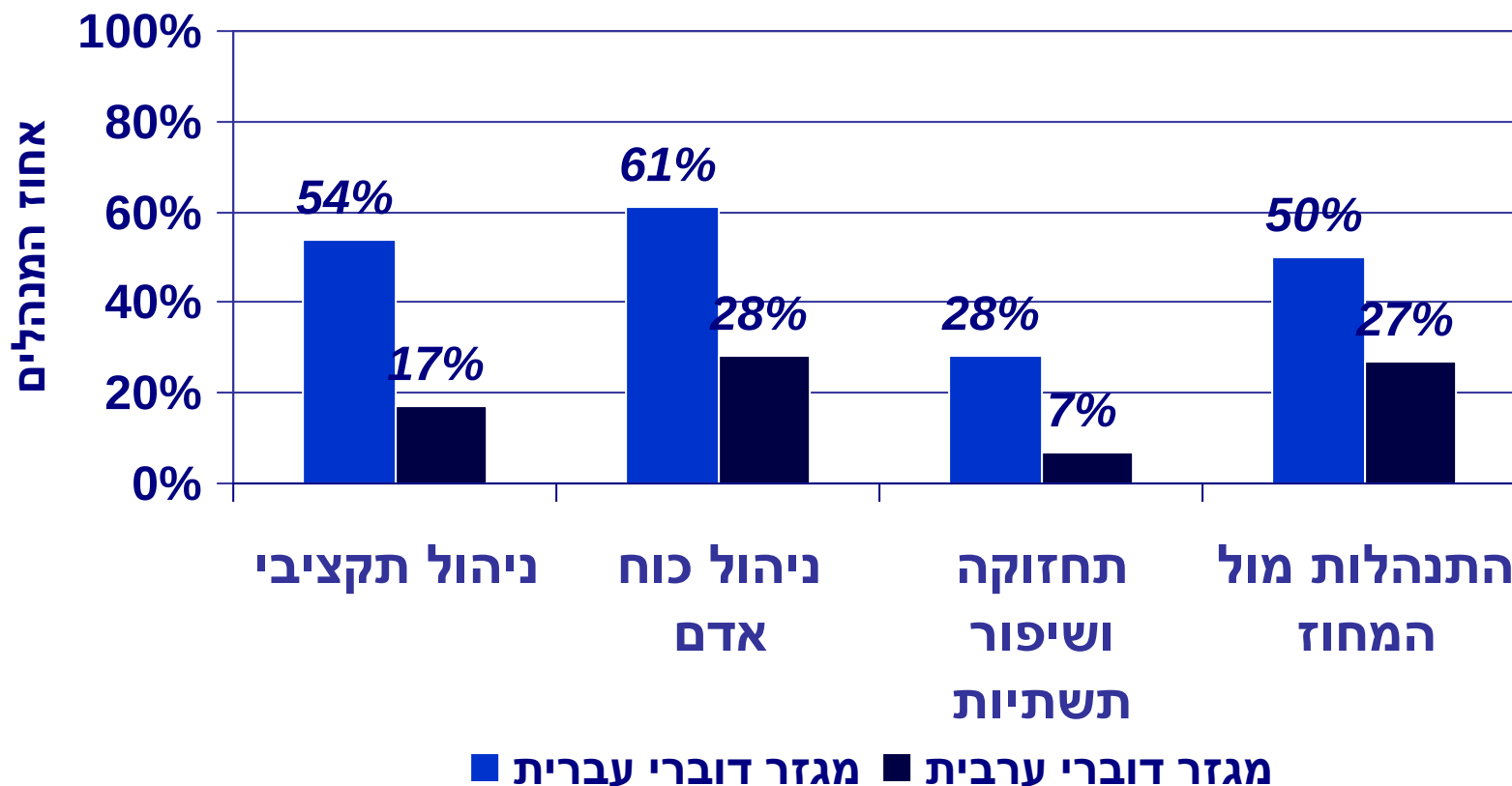
רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 40

יחסי הגומלין בין הרשויות המקומיות לבין בתי-הספר

באיזו מידה אתה שבע רצון מהטיפול וההתנהלות של הרשות המקומית

אחוז מנהלי בתי"ס העונים במידה רבה או מאד בסקר הטלפוני

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 41

שח"ף: שישי חופשי פעיל

■ כללי:

- 97% מבתי הספר במגזר דוברי העברית ו- 91% במגזר דוברי הערבית עברו למתכונת של חמישה ימי לימודים והפעלת שח"ף

■ משמעות השינוי עפ"י המגזרים:

- **חינוך ממלכתי (דובר עברית):** הפסקת לימודים בימי שישי, מעבר למתכונת של שח"ף
- **חינוך ממלכתי - דתי:** שמירה על מסגרת השתתפות החובה ואופי הלימודים (בהוראת אגף חמ"ד)
- **מגזר דובר ערבית:** הפעלת שח"ף מהווה תוספת של יום עבור התלמידים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שח"ף: שישי חופשי פעיל

■ סוגיות מרכזיות שעלו בראיונות העומק:

■ **אחריות על שח"ף:** על-פי דברי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך, קבלת אחריות ליישום, להפעלה ולמעקב אחר הנעשה ע"י גורם בעל כישורים וניסיון מהווה תנאי הכרחי (גם אם לא מספיק) להפעלה המשכית ומוצלחת של הפרויקט.

■ **שישי חופשי או שישי חובה:** ביישובים רבים הייתה התלבטות באיזו מידה להדגיש את האופי ה"חופשי" והוולונטארי של ימי שישי ובאיזו מידה לנסות ולשמור על מסגרת החובה.

■ **בין העשרה לתגבור, בין מורים למדריכים:** ביישובים שונים הושם דגש שונה על העשרה וחינוך פורמאלי לעומת תגבור ולימודים פורמאליים, בניסיון לבנות תכנית המתאימה לאופי היישוב וצרכיו.

■ **דרישה להשתתפות עצמית של תלמידי ד'-ו':** תמימות דעים בדבר ההכרח לסבסד את ימי ו' גם לתלמידי שכבות ד' – ו'. העניין נתפס כבעייתי במיוחד ע"י מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך ביישובים בעלי סטטוס סוציו-אקונומי נמוך.

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כלית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

שח"ף: שישי חופשי פעיל

↑ יתרונות (על-פי דברי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך):

- ✓ חשיפת התלמידים להעשרה בלתי פורמאלית – חשוב במיוחד ביישובים מן המגזר דובר הערבית
- ✓ הגברת המעורבות של מחלקת החינוך ושל גורמים עירוניים אחרים בהיבטים פדגוגיים וארגוניים
- ✓ יום חופשי למורים

↓ חסרונות (על-פי דברי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך):

- ✗ קושי בשילוב גורמים של החינוך הבלתי פורמאלי בפעילות הלימודית תוך שמירה על רוח בית-הספר
- ✗ היעדר מסגרת לתלמידי כיתות ד'-ו' בימי שישי
- ✗ פגיעה ביכולתם של מורים לצאת ללימודים ולהשתלמויות מקצועיות (מכיוון שהמכללות והאוניברסיטאות סגורות בימי ו')

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כלית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

שח"ף: שישי חופשי פעיל

■ המלצות עיקריות של מנהלי מחלקות חינוך ומנהלי בתי ספר:

- הגדרת גורם מוסמך ומנוסה שיקבל אחריות על הפעלת שח"ף
- הגברת הפיקוח של גורמי החינוך הפורמאלי על פעילויות החינוך הבלתי פורמאלי (הומלץ בעיקר ע"י מנהלי בתי ספר)
- הרחבת המימון של פעילויות שח"ף גם לתלמידי ד'-ו'
- לטפל בקושי של המורים לצאת להשתלמויות
- לשמור על הייחוד של ימי שישי: מסורת, מורשת והקשר עם הקהילה. מנהלי בתי ספר מן החינוך הממלכתי ובייחוד מן החינוך הממ"ד המליצו לנסות ולשמר במידת הניתן את האופי החינוכי והערכי הייחודי של ימי ו'.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה

כללי:

■ היקף בתי הספר המשתתפים:

✓ במגזר דוברי עברית: 91% מבתי-הספר (93% בממלכתי ו- 85% בממ"ד)

✓ במגזר דובר ערבית: 50% מבתי-הספר

■ האוכל מסופק ע"י שירותי הסעדה (חברות קייטרינג)

■ ברוב המקרים אין חדרי אוכל; התלמידים אוכלים בכיתות האם

■ המורים משגיחים על התלמידים בשעת הארוחות; מקבלים תגמול על

ההשגחה

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

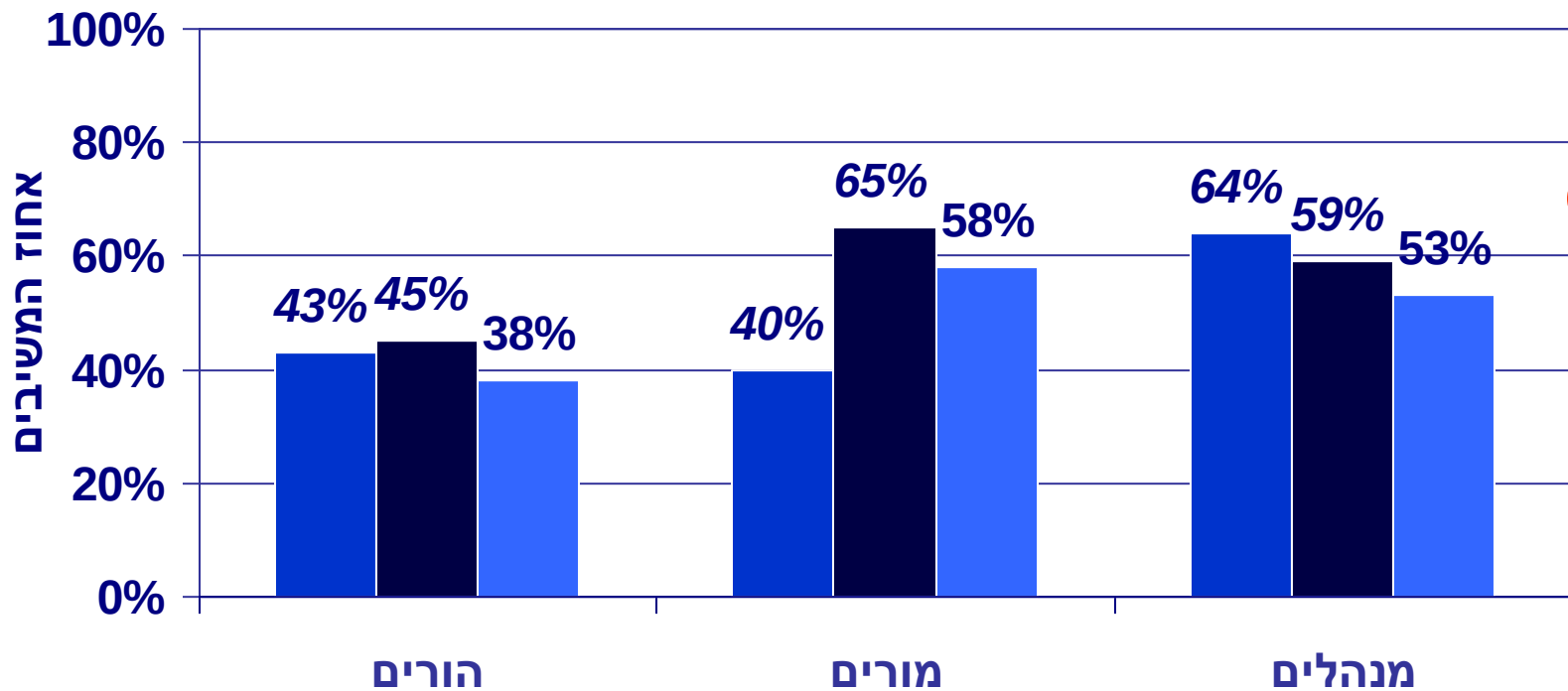

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה

שביעות רצון של הורים, מורים ומנהלי בתי"ס ממפעל ההזנה

באיזו מידה סידור ההזנה מספק את צרכי התלמידים?
(אחוז המדווחים כי הסידור מספק)

■ בתי ספר ממלכתיים ■ בתי ספר ממ"ד ■ בתי ספר במגזר דוברי ערבית

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

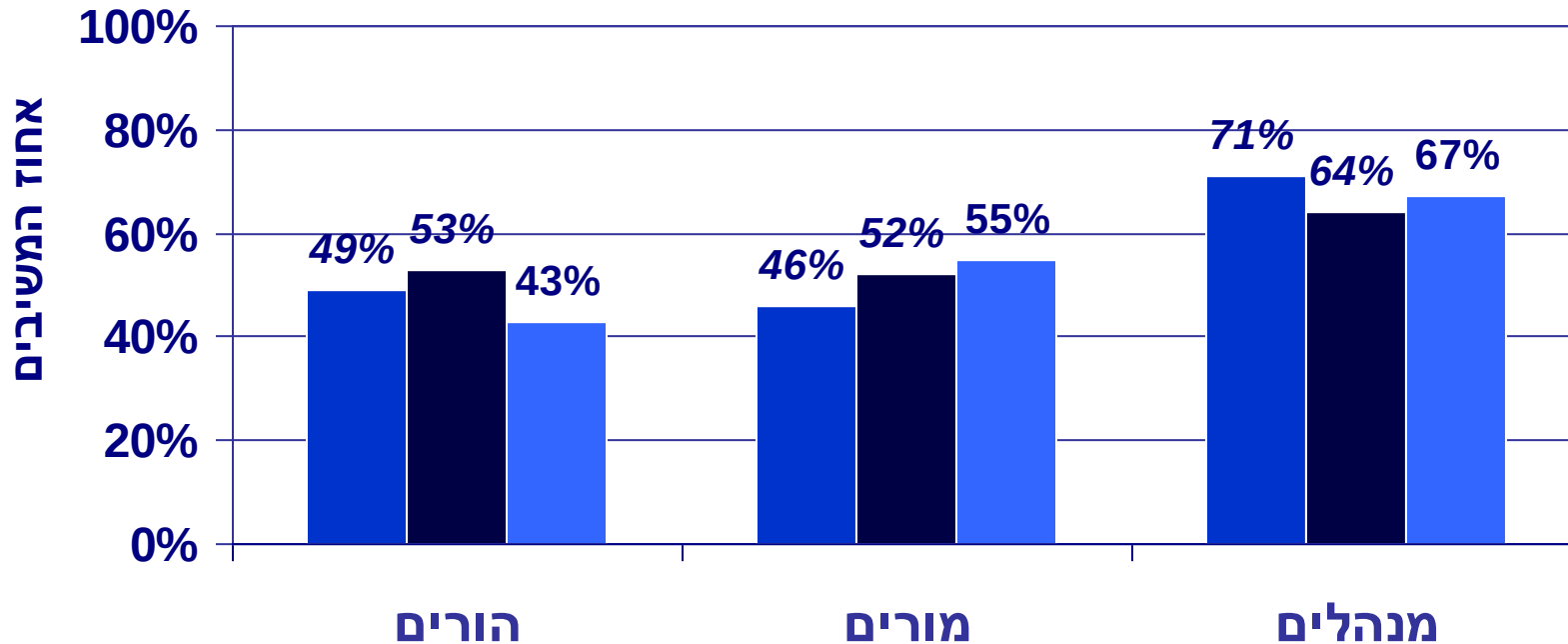
רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 47

הזנה

שביעות רצון של הורים, מורים ומנהלי בתי"ס ממפעל ההזנה

כיצד ארוחת הצהריים השפיעה על האווירה בחברת הילדים?
(אחוז המדווחים על השפעה חיובית)

■ בתי ספר במגזר דוברי ערבית ■ בתי ספר ממ"ד ■ בתי ספר ממלכתיים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 48

הזנה

■ סוגיות מרכזיות שעלו בראיונות העומק:

■ **האכילה בכיתות:** העובדה שברוב המכריע של

המקרים הארוחות נערכו בכיתות הלימוד נתפסה כבעייתית בעיני מנהלי בתי ספר והם התלוננו על לכלוך וריחות לא נעימים בכיתה. מנהלים אחרים טענו שעם תכנון והתארגנות מתאימים ניתן להתגבר על הבעיה.

■ **התאמת המזון לתלמידים:** מנהלי בתי ספר רבים

תיארו תופעה של תלמידים אשר אינם אוכלים את הארוחות מכיוון שאינן טעימות לחיכם. מנהלים גם ציינו כי ממדי התופעה הולכים ומתגברים לאורך השנה.

■ **מעורבות המורים:** לדברי חלק ממנהלי בתי הספר,

בייחוד מהחינוך הממלכתי, היו מורים שחשו התמרמרות עקב הבקשה להשגיח על תלמידים בשעת הארוחה. היו מורים שתיארו מצב זה כ"מלצרות".

■ **השפעה על יחסים בין מורים לתלמידים:** מנהלי

בתי ספר רבים סברו כי לארוחות המשותפות בנוכחות המורים היתה השפעה חיובית על מידת הקרבה בין מורים לתלמידים ועל אקלים בית הספר בכללותו.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה

↑ יתרונות (על-פי דברי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך):

- ✓ פונקציה חשובה של ארוחה חמה לילדים (בעיקר באזורים מסטטוס סוציו-אקונומי נמוך)
- ✓ חיזוק הקשר בין המורים והתלמידים
- ✓ פוטנציאל להשפעה חיובית על האווירה בין התלמידים

↘ חסרונות (על-פי דברי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך):

- ✗ היעדר חדרי אוכל: פגיעה באווירה הלימודית
- ✗ קושי בגביית דמי השתתפות עצמית
- ✗ תחושות עלבון בקרב מורים
- ✗ ירידה בהיקף המשתתפים לאורך שנת הלימודים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 50

הזנה

■ המלצות עיקריות (מפי מנהלי בתי ספר ומנהלי מחלקות חינוך):

- לפעול ליצירת חדרי אוכל בבתי-הספר
- להתייחס לתחושות העלבון של המורים: לשפר את התגמול או לדאוג לכוח עזר שיסייע בעת הארוחות
- לנסות ולהתאים את האוכל לטעמים של התלמידים; לשאוף למצב שבו מוצע לתלמידים מגוון מאכלים
- להאריך את שעות העבודה של עובדי הניקיון, כך שיסייעו במניעת הצטברות לכלוך וריחות לא נעימים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שיפור התשתיות הפיזיות

כללי:

■ התכנית במסגרת שלב א':

- שיפוץ חדרי השירותים לתלמידים ולמורים
- יצירת פינות עבודה אישיות למורים

■ בעת עריכת הראיונות – התקדמות דיפרנציאלית ביישום התכנית

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 52

שיפור התשתיות הפיזיות

■ סוגיות והמלצות מרכזיות (מפי מנהלי מחלקות חינוך ומנהלי בתי ספר):

- שביעות רצון מהתחושה ש"דברים זזים" בתחום התשתיות
- מנהלי בתי ספר ביקשו לשים את הדגש על המחסור בכיתות לימוד ועל הצפיפות בכיתות, בטרם ניגשים לפתרון סוגיות אחרות (כגון פינות עבודה למורים או חדרי שירותים)
- מנהלי בתי ספר ביקשו לשתף אותם יותר בהחלטות ביחס לפרויקטים של שיפוץ ובנייה, כך שהמהלכים יתאימו יותר לצרכים הנקודתיים של כל בית ספר

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

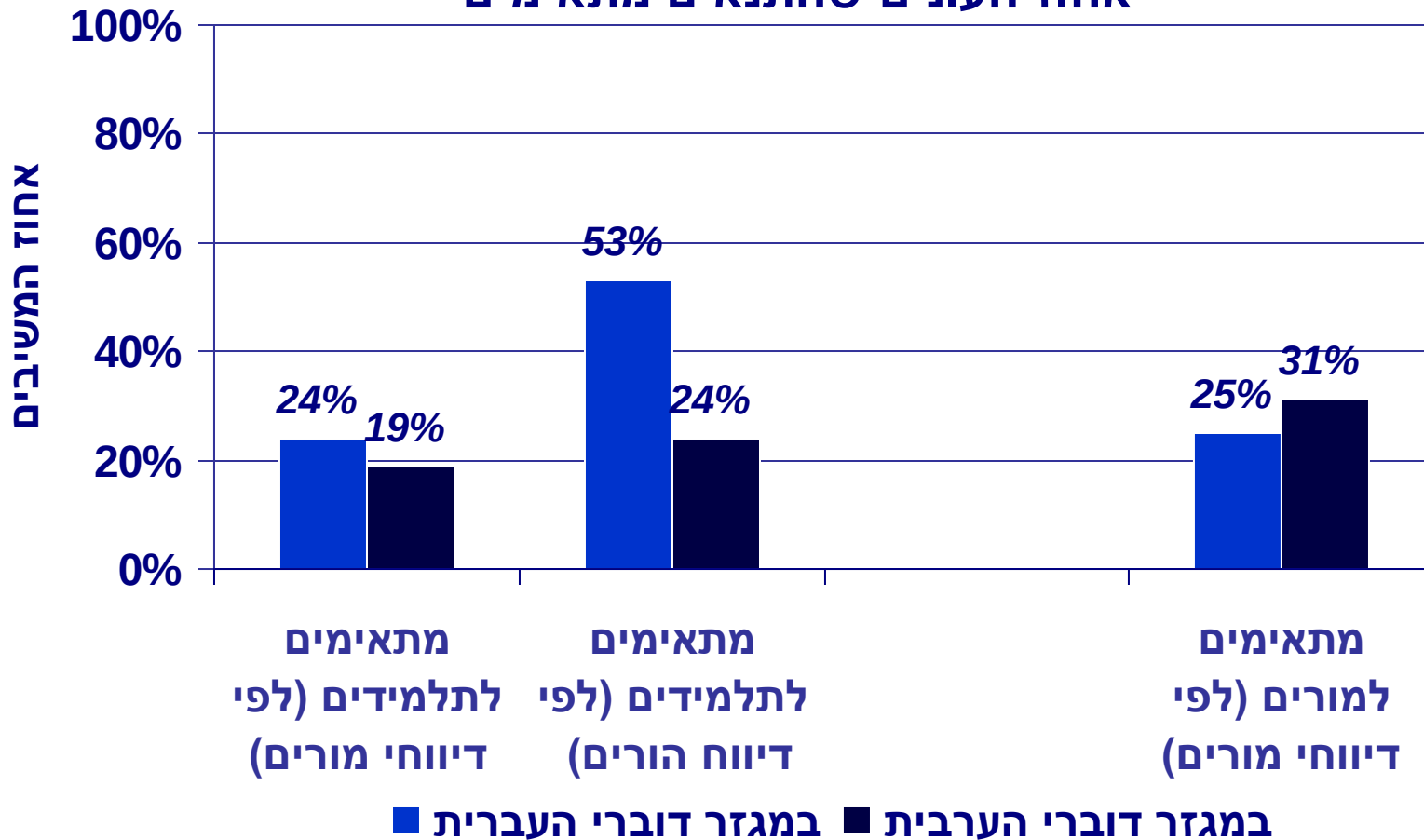
© 2007 # 53

שיפור התשתיות הפיסיות

האם התנאים הפיזיים בביה"ס מתאימים
לשהייה ממושכת על-פי הורים ומורים?

אחוז העונים שהתנאים מתאימים

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שיפור התשתיות הפיסיות

■ אחוז המורים המדווחים כי יש להם פינות עבודה בביה"ס:

■ מגזר דובר עברית: 11%

■ מגזר דובר ערבית: 14%

■ אחוז המורים המדווחים כי מבצעים לפחות כמחצית מן המטלות שלהם בזמן שהותם בבית הספר:

■ מגזר דובר עברית: 19%

■ מגזר דובר ערבית: 39%

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

... ובשורה התחתונה

באיזו מידה את/ה מרוצה מיישום התוכנית?

אחוז המשיבים "מאוד מרוצה" או "די מרוצה" בסקר הטלפוני

מגזר דוברי ערבית		מגזר דוברי עברית		
דצמבר 05	יולי 06	דצמבר 05	יולי 06	
35%	48%	54%	60%	הורים
23%	38%	24%	26%	מורים
	60%	78%		מנהלי בתי"ס

מרבית מנהלי בתי"ס (במגזר דוברי עברית יותר ממגזר דוברי ערבית) מרוצים מיישום התכנית; מרבית המורים אינם מרוצים מיישום התוכנית; מרבית ההורים במגזר דוברי העברית מרוצים מהתוכנית בהשוואה לכמחצית מההורים במגזר דוברי הערבית;

במגזר דוברי הערבית חלה עלייה במידת שביעות הרצון מתחילת השנה לסופה, אם-כי עדיין מידת שביעות הרצון של מנהלי בתי"ס והורים נמוכה מהמגזר דוברי העברית;

כמעט כל ראשי הרשויות ומנהלי המחלקות, אשר רואינו באופן אישי, מרוצים מאוד מהתוכנית.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 56

מה הפוטנציאל של התוכנית, על-פי מנהלי בתי"ס, מורים והורים, להשפיע לטובה על התלמידים?

(אחוז המשיבים בחיוב בסקר הטלפוני)

מגזר דוברי ערבית			מגזר דוברי עברית			
מנהלי בתי"ס	מורים	הורים	מנהלי בתי"ס	מורים	הורים	
97%	73%	70%	95%	69%	74%	העשרת ידע
90%	65%		93%	65%		תגבור מתקשים
76%	57%	63%	89%	57%	66%	הישגים
82%	67%	66%	80%	44%	61%	יחסי מורה תלמיד
63%	56%	57%	66%	34%	58%	אקלים

מרבית המנהלי בתי"ס, ההורים והמורים מאמינים כי לתכנית פוטנציאל להשפיע על מגוון תחומים (מנהלים יותר מהורים, והורים יותר ממורים). עיקר הפוטנציאל ניכר בהעשרת ידע ואח"כ בתגבור מתקשים. מגמה דומה נמצאה במגזרים דוברי העברית ודוברי הערבית.

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כללית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

© 2007 # 57

מה הפוטנציאל של התוכנית, על-פי מנהלי בתי"ס, מורים והורים, להשפיע לטובה על צוות המורים ועבודתם?

(אחוז המשיבים בחיוב בסקר הטלפוני)

מגזר דוברי ערבית		מגזר דוברי עברית		
מנהלי בתי"ס	מורים	מנהלי בתי"ס	מורים	
61%	46%	53%	28%	איכות ההוראה
71%	64%	68%	36%	עבודת צוות
71%	60%	47%	29%	האווירה בצוות
61%	43%	34%	24%	הכשרה והשתלמויות

ככלל, תפיסת הפוטנציאל של התוכנית להשפיע לטובה על צוות המורים ועבודתם נמוכה בהשוואה לפוטנציאל שלה להשפיע על התלמידים. דוברי ערבית תופסים את הפוטנציאל באופן חיובי יותר בהשוואה לדוברי עברית.

מרבית המורים במגזר דוברי העברית אינם רואים כיצד הרפורמה תשפיע לחיוב על מעמדם או על טיב עבודתם. בעיה מיוחדת ניכרת ביכולתם של מורים להשתלם (במיוחד במגזר דוברי העברית).

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כללית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

© 2007 # 58

מה צריך לעשות בעתיד? – לדעת הורים, מורים ומנהלי בתי"ס בסקר הטלפוני

מגזר דוברי ערבית			מגזר דוברי עברית			
מנהלי בתי"ס	מורים	הורים	מנהלי בתי"ס	מורים	הורים	
90%	69%	65%	90%	60%	71%	להמשיך ולהעמיק
0%	0%	3%	4%	4%	5%	להשאיר כמו היום
10%	31%	32%	6%	36%	24%	לחזור למה שהיה קודם

- מרבית מנהלי בתי"ס, ההורים והמורים מעוניינים להמשיך בתוכנית (מנהלים יותר מהורים, והורים יותר ממורים).
- אותה מגמה נמצאה בקרב המגזר דוברי העברית ודוברי הערבית.

הארכת יום הלימודים

פיצול כיתות א'-ב'

הרשויות המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור תשתיות

שביעות רצון כללית

רשות ארצית למדידה והערכה בחינוך

פרשנות לפער בשביעות רצון :

- פער בין שביעות הרצון לתפיסת הפוטנציאל בקרב המורים – ייתכן כי המורים היו אלה שהפעילו הלכה למעשה את התוכנית, וחוו ישירות את חבלי הלידה של יישומה. למרות זאת המורים הצליחו לעשות את ההבחנה בין היישום בפועל לבין האפשרויות הגלומות בתכנית והאמינו כי ניתן להתגבר על הקשיים והאתגרים שהתוכנית מציבה, ובעקבות כך ליהנות בהמשך מיתרונותיה למערכת החינוך בכלל ולתלמידים ולמורים בפרט.
- פער בין שביעות רצון המורים לשביעות רצון המנהלים - את שביעות הרצון הגבוהה יותר של המנהלים ניתן לייחס, בין היתר, לשיתופם במהלך, למעורבתם הגבוהה יותר (ובכלל) בו, ולאפשרויות הפעולה והיוזמה שהתוכנית מזמנת להם.

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 60

תודה

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 61

שח"ף

"...יום שישי חופשי זה אחד הדברים שהרווחנו ברפורמה... אנחנו היינו לומדים חמישה ימים, כל נושא החינוך הבלתי פורמאלי ושעות הפנאי לא היה כל כך מפותח אצלנו...זה היה מדהים..." (מנהל מחלקת חינוך)

"...זו פעילות של אלתורים, סתימת חורים. אין מורים נורמליים. אין כוח אדם מספיק. כשבאתי לבקר ראיתי סתם תלמידים יושבים. וגם אין לך ביום שישי כוח אדם, אין שרת, אין עובדי ניקיון..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שח"ף: שישי חופשי או שישי חובה?

"...אנחנו באופן גורף חשבנו שיום ו' צריך להיות בשליטת הרשות המקומית. יצרנו את כל התנאים שילדים יגיעו לבתי הספר ביום ו'. מגייסים כ"א מתאים. עברנו מרשות לחובה. יצרנו תחושה שמי שלא בא, מפסיד ... " (מנהל מחלקת חינוך)

"...הפסדנו המון מהעובדה שיום ו' אינו יום לימודים אלא חג ולנו זה חסר בתור אוכלוסייה דתית. בעבר, היינו עושים שירה בציבור, הנפת דגל, לימודים באווירה תורנית. הכנסנו משהו מהשבת והילדים יצאו עם האווירה הזו הביתה..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שח"ף: בין העשרה לתגבור, בין מורים למדריכים

"...היה קושי לתפוס את היום עצמו, האם הוא פורמאלי או תחושה של קייטנה... והיה קושי עם כוח האדם..." (מנהל מחלקת חינוך)

"...תכניות של מדע ויצירה, בעלי חיים ומחולות, זאת הייתה הצלחה גדולה..." (מנהל מחלקת חינוך)

"...ביום שישי התלמיד נמצא עם ארבעה אנשים שונים ומשונים... ראיתי איך המדריכים עובדים עם א'-ו'. שולחנות הפוכים, דלתות נטרקות, יוצאים ונכנסים מהכיתות..." (מנהל בית-ספר)

"...לכיתות ה'-ו' יש שעתיים לימוד ושעתיים חוגים, לשמור על השפיות שלנו ושלהם, שלא נשתגע... זה שומר על השליטה של משהו פורמלי קיים..." (מנהל מחלקת חינוך)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שח"ף: דרישה להשתתפות עצמית של ד'-ו'

"...מכיתות ד'-ו' רק 20% מגיעים... מעט מאוד, ורק ילדים שבאמת רוצים, כי צריך לשלם וזו הבעיה..." (מנהל מחלקת חינוך)

"...קודם כול, שנתוני ד' עד ו', יש בעיה. אין להם שום פתרון... השאלה היא עד כמה המשרד נושא באחריות בנוגע לשוטטות ילדים בימי ו'?...?" (מנהל בית ספר)

"...באים תלמידים מהחטיבה מפריעים לרכז של שח"ף, תופסים את המגרשים..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה: האכילה בכיתות

"... הם אוכלים בכיתות באופן לא מכובד. זה מיותר..." (מנהל בית ספר)

"... הכול מסודר אצלי. לכל כיתה עשינו תכנית. הקבלן מביא את האוכל, אנחנו מסדרים אותו לפי כיתות. ביקשתי ממחנכי הכיתות שלכל כיתה יהיה תורן... הילדים באים, אחד לוקח לחם, אחד פירות. לוקחים לכיתה. בסוף אוספים הכול וזורקים לפח..." (מנהל בית ספר)

"... התלמידים אוכלים בכיתות- עשינו פרויקט בשנה שעברה לגבי איך כל העניין צריך להתנהל- יש לי עובדות ניקיון וזה פועל בסדר גמור..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

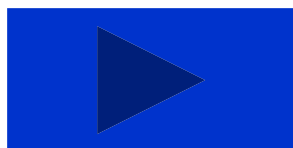
הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה: התאמת המזון לתלמידים

"...יש ילדים שלא אוהבים לאכול, אבל כשהם רואים ילדים אחרים - הם אוכלים. יש פעמים שהמנות היו עם דגים. לפעמים האוכל גם לא טרי. אבל באופן כללי - זה לא נורא..." (מנהל מחלקת חינוך)

"...חברות הקייטרינג היו מצוינות, פשוט האוכל של אימא תמיד טוב יותר. ילד יודע שיגיע הביתה ויקבל אוכל... איזה ילד ב-ג' יאכל פתאום גזר מבושל ואפונה או שניצל תעשייתי?..." (מנהל בית-ספר)

"...הרבה מאוד אוכל נזרק - ילד פותח חמגשית, רואה אורז וישר זורק לפח... ההורים מימנו הכול והפחים אכלו נהדר..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

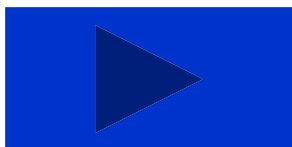
הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה: מעורבות המורים

"... משהו במעמד המורים שהפכו למלצרות. יש איזה מין בדיחה שרצה ביום המשפחה, מישהו זרק רעיון לקנות למורות פאוך' כדי לאסוף טיפים ..." (מנהל בית ספר)

"... אחרי שהסברתי למורים על ההזנה, רצו מאוד (להשגיח בזמן הארוחות), ממש עמדו בתור בגלל התגמול..." (מנהל בית ספר)

"... מורה שממלצרת, תנו לה תגמול, בלי ויכוח בכלל. היא מורה, לא מלצרית. תגמול מוגדל, או שתביאו אנשים שיהיו אחראים על המילצור ..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

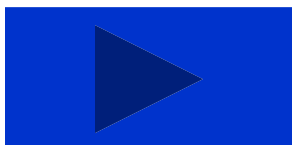
הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כלית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

הזנה: השפעה על יחסים בין מורים לתלמידים

"... המורות דיווחו על קשר מאוד חם, במיוחד כאשר ישבו ואכלו ביחד. זו חצי שעה לא פורמאלית שבה נוצר קשר אישי. שעת האכילה הייתה ממש כמו טיול שנתי. זה ממש היה מוצלח מבחינת היחסים בין התלמידים למורים..." (מנהל בית ספר)

"... זה מקרין על אקלים בית-ספרי טוב. רמת האלימות ירדה, יש פחות התחככות בזמן שיעורים. יותר מענה לפרט..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

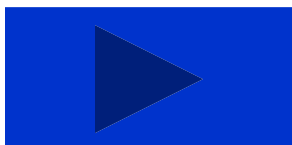
הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

שיפור התשתיות הפיזיות

"... מבנה שירותים אחד של תלמידים שופץ ואני מלאת הערכה. יש עוד מבנה אחד שהוא לא בתקן. עמדות למורים ישנן חלקיות - שאר הדברים בדרך, אני רואה שזה בתזוזה..." (מנהל בית ספר)

"... ההמלצה שלי: לשמוע יותר את המנהלים לפני שמחליטים מה עושים..." (מנהל בית ספר)

הארכת יום
הלימודים

פיצול כיתות
א'-ב'

הרשויות
המקומיות

שח"ף

הזנה

שיפור
תשתיות

שביעות רצון
כללית

רשות ארצית
למידה
והערכה
בחינוך

© 2007 # 70

